

danske Nationalmuseum: „Hvis Nationalmuseet gik tabt, vilde det betyde, at vi alle, hele Samtidens Kultur, mistede et af de vigtigste Arnesteder for Forstaaelse af Menneskehedens Historie. Jeg regner det danske Nationalmuseum for saa stort og vigtigt, at det hører til Eliten blandt samtlige Museer hele Verden over, og jeg kan forsikre Dem, at Tallet paa de Museer, som hører til denne Kategori, er yderst faa. Bevarelsen af det danske Nationalmuseum er ikke blot et dansk Spørgsmaal, det er et europæisk Spørgsmaal, ja, det er mere endnu; det har Betydning for hele den internationale Videnskab og Kultur.“ Denne Udtalelse af en saa fremragende Videnskabsmand som Montelius maa nødvendigvis faa os til at bøje os for det Krav, der ogsaa udefra kommer til Danmark for at sikre de omtalte Samlinger.

Altsaa: det, jeg vil kalde Indsamlingens Moral, kræver, at den danske Rigsdag i denne Samling, og ikke et Øjeblik senere, etablerer den varige og forsvarlige Ordning af Nationalmuseet, som kan sikre disse Skatte for de kommende Tider. Det kan ikke nytte, at vi denne Gang lader Opgaven ligge og kun holder os til Forhandlinger og Debatter; det maa kræves, at der denne Gang kommer et Resultat ud af disse Forhandlinger.

Og jeg vil da i denne Forbindelse gerne pege paa, at efter mit Skøn ligger der i selve det Arbejde, som Udvalget foretog sidste Gang, Mulighed for, at i alt Fald en Begyndelse til en Ordning kan komme. Det vil være ærede Medlemmer bekendt, at Museumsudvalget i Sommer afsluttede sit Arbejde med Udsendelsen af en ganske kort Betænkning, hvori det hedder — jeg beder om den højtærede Formands Tilladelse til at citere —: „Folketingets Udvalg angaaende Nationalmuseet har, begrundet paa, at det har undersøgt en Del af de mange fremkomne Museumsplaner, derunder ogsaa Spørgsmaalet om en hel eller delvis Udskillelse af Folkemuseet i Forbindelse med en Flytning af Frilandsmuseet ved Lyngby, ikke naaet at afslutte sit Arbejde.“ Med andre Ord, Betænkningen omtaler et bestemt konkret Arbejde, som jeg tror, jeg ikke har Uret i at mene har kunnet samle i alt Fald en Del af Udvalgets Medlemmer i nogenlunde Enighed.

Men saa skete der imidlertid dette, at et Mindretal af Udvalget ifølge „Politiken“ af 17. Juli havde ønsket at supplere denne Betænkning med nogle Bemærkninger, hvori man gik ind for en Kastelsplan — det var det radikale og det socialdemo-

kratiske Mindretal. Jeg skal ikke komme ind paa denne Betænkning i dens Helhed, men kun med den højtærede Formands Tilladelse citere et Par enkelte Linier. Det hedder i denne private Betænkning: „Med Hensyn til Planen maa det dog overvejes, om det er at foretrække at dele Museet saaledes, at Folkemuseet eller en Del deraf forenes med Frilandsmuseet og henlægges til Frederiksberg, hvorved opnaas, at Nationalmuseet ikke efterhaanden antager for store Dimensioner.“

Med andre Ord, skønt disse to Partier indenfor Udvalget var ganske uenige om Vejene med Hensyn til det store Nationalmuseum, synes der dog her at ligge en Mulighed for, at der kunde opnaas Enighed paa et enkelt Omraade, nemlig om, at en Del af Folkemuseet udskilles fra Nationalmuseet og sammenlægges med Frilandsmuseet, og at dette anbringes neden for Frederiksberg Slot paa Grundene der.

Da nu den højtærede Undervisningsminister er bekendt med dette og aldeles ikke er fremmed for disse Tanker, men har faaet dem fremført fra kyndig Side, forekommer det mig, at det vil være rimeligt, om den højtærede Undervisningsminister, der ikke har sagt nej til at ville lade sig belære af Stemninger indenfor Rigsdagen og fra sagkyndig Side, havde taget denne Plan op — det kan naas endnu, maaske — og havde lagt den paa Rigsdagens Bord her. Jeg har den Tro, at der vilde kunne opnaas et Resultat. Jeg minder ærede Medlemmer om, hvad maaske enkelte vil kunne erindre, at disse Planer nøje svarer til de Tanker, som jeg gav Udtryk, da vi behandlede Sagen ved første Behandling. Den har siden vundet betydeligt Terræn ved den almindelige Diskussion over hele Landet i Pressen. Jeg henstiller, at man begynder her, saa at Befolkningen dog kan blive klar over, at nu sker der noget.

Den højtærede Undervisningsminister har øjensynlig selv haft det til Motiv til at forelægge sin nye Teaterplan. Det forekommer mig med al Respekt for Teaterspørgsmaalets Løsning, at det er af langt mere afgørende Betydning, at al Kraft sættes ind paa, at Nationalmuseet kommer til at arbejde under de Forhold, som det behøver.

Der har været fremført forskellige Indvendinger mod Planen om Frilandsmuseets Anbringelse nedenfor Frederiksberg Slot. Man har navnlig henvist til, at Museet helst skulde ligge lidt fra Byen, i